
JERNEJA ČERNILOGAR¹

Slovenija, častna gostja na knjižnem sejmu v Bologni: konferenca *Radi beremo*

Od 8. do 11. aprila 2024 je v Bologni potekal knjižni sejem otroških knjig. Ker je bila Slovenija letos častna gostja, je bila tokratna edicija za nas še posebej pomembna in zanimiva. V sklopu sejma so potekali številni spremljevalni dogodki, eden izmed njih je bila tudi konferenca *We love reading (Radi beremo)*, ki se je odvila 10. aprila v prostorih knjižnice Salaborsa.

Sodelavci s področja bralne kulture smo predstavili raznolike slovenske programe, prakse in izkušnje s področja razvijanja bralne kulture za otroke in mlade, ki jih je mogoče prenesti tudi v širši mednarodni prostor.

Konferenco je organizirala Javna agencija za knjigo, izvedbo je prevzelo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS (v nadaljevanju Bralna značka), vsebino pa sta pripravili Slovenska sekcija IBBY in Bralna značka. Pri strokovni pripravi so sodelovali Društvo slovenskih literarnih kritikov, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (Mestna knjižnica Ljubljana), Bralno društvo Slovenije, revija *Otrok in knjiga* (Mariborska knjižnica), Sekcija za mladinsko književnost pri Društvu slovenskih pisateljev ter Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Z uvodnim pozdravom je konferenco otvorila direktorica bolonjskega knjižnega sejma **Elena Pasoli**, ki je posebej pohvalila spremljevalne sejemске dogodke v samem mestu, organizirane s strani Slovenije. **Elisabetta Lippolis**, koordinatorica priprav mednarodnega IBBY kongresa 2024, je predstavila, kaj se bo konec avgusta dogajalo v Trstu, in zbrane povabila k udeležbi. Predsednica Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY **Sylvia Vardell** pa je med drugim z udeleženci delila pesem Borisa A. Novaka *Od/ločitve*. Govor **Mariete Tzvetkove**, predsednice Zveze evropskih bralnih društev (FELA), ki se dogodka ni mogla udeležiti, je prebrala **Petra Potočnik** z Bralne značke. Otvoritveni del je z nagovorom zaključila **Katja Stergar**, direktorica Javne agencije za knjigo RS. Sledil je vsebinski del programa, ki se je delil na plenarna predavanja, predstavitev ter okrogle mize.

V prvem plenarnem predavanju z naslovom *Ponos in skrb ob domačem kruhu iz besed* je predsednik Bralne značke **Marko Kravos** govoril o pomenu branja, o pomembnosti spodbujanja le-tega in gojenju ljubezni do njega. Nadaljevala je podpredsednica Bralne značke in Slovenske sekcije IBBY **Tilka Jamnik** s preda-

1 Prispevek je nastal v sodelovanju z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS.

vanjem *Medgeneracijska lakota po besedah*, kjer je spregovorila o nujnosti vključevanja odraslih in starejših pri spodbujanju otrok in mladih k branju ter o prednostih medgeneracijskega branja. Zadnji v prvem sklopu, **Miha Kovač**, z Univerze v Ljubljani, se je v predavanju *V iskanju izgubljene kompleksnosti* spraševal, ali nas umetna inteligenca dela neumne.

Sledile so predstavitve. V prvi, *„Nazaj v prihodnost“ z Bralno značko*, je **Petra Potočnik** razložila, s katerimi programi in pobudami društvo uresničuje svoje poslanstvo spodbujanja vseživljenjskega razvoja bralne kulture in bralne pismenosti. **Jerneja Černilogar** iz Mestne knjižnice Ljubljana se je v predstavitvi *Prebrati ali ne prebrati 1000 knjig?* spraševala, ali obstaja bližnjica do pregleda letne otroške in mladinske produkcije, ob čemer je predstavila znak in priznanje zlata hruška ter Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig. Zadnja v drugem sklopu je bila predstavitev *Revija, festival ali nagrada? Vse troje!*, kjer je **Andreja Erdlen** iz Mariborske knjižnice predstavila revijo *Otrok in knjiga*, festival Oko besede ter literarno nagrado večernica.

V nadaljevanju so sledile okrogle mize. Prvo, *Super moč knjižnic*, je povezovala **Sabina Fras Popović** z Univerze v Ljubljani, ki se je s sogovornicami pogovarjala o podpornem okolju, ki ga knjižnice nudijo bralcem, o prednostih različnih vrst knjižnic glede na razne potrebe uporabnikov ter kakšna je ob tem vloga knjižničark in knjižničarjev. **Metka Kostanjevec** je zastopala šolske knjižnice, **Maja Kenda** splošne knjižnice, **Aksinja Kermauner** specialne knjižnice, **Ivana Soban** pa Narodno in študijsko knjižnico v Trstu.

Nato je **Veronika Rot Gabrovec** z Univerze v Ljubljani krmarila po vesolju multimedije v *Planetariju branja*, kjer se je s sogovorniki pogovarjala o možnostih ustvarjanja spodbudnih bralnih okolij s pomočjo raznolikih tiskanih, digitalnih in avdio-vizualnih vsebin. Revijalni tisk je zastopala **Alenka Veler** (*Ciciban, Cicido*), slovenski revijalni tisk v Italiji **Ivan Mitrevski** (*Galeb*), radio **Klemen Markovčič** (Radio Slovenija), televizijo **Maruša Prelesnik Zdešar** (Televizija Slovenija), film **Petra Slatinšek** (Kinodvor), pripovedovanje pa Špela Frlic (Pravljичni studio).

FOTO: JERNEJ CAMPFELJ

Pred sledečima okroglima mizama se je **Gaja Kos**, kritičarka, urednica in pisateljica, s plenarnim predavanjem *Tako malo ljudi, pa tako veliko knjig!* sprehodila po slovenski založniški krajini, predvsem tistemu delu, ki se posveča izdajanju otroških in mladinskih knjig.

Niko Pušlar s festivala angažiranega pisanja Itn. je na okrogli mizi *Si predstavljate najstnika s knjigo?!?* zanimalo, kako pritegniti najstnike, ki so ena ključnih skupin pri promociji branja, k branju in jih spodbujati, da navado ohranijo ter ostanejo bralci za vse življenje. Kako to počnejo pri Bralni znački, ji je zaupala **Manca Perko**, kako s projektom GG4A pri založbi Malinc v sodelovanju z založbo Sodobnost International, **Barbara Pregelj**, na kaj pa je treba paziti pri pisanju knjig za mlade, da najstnikom damo, kar potrebujejo in želijo v kontekstu literature, je pojasnila pisateljica **Janja Vidmar**.

Konferenco je zaključila okrogla miza *Creme de la creme slovenske otroške in mladinske književnosti*, ki jo je vodila **Tina Bilban**, predsednica Slovenske sekcije IBBY. Na pogovor je povabila slovenska nominiranca za Andersenovo nagrado 2020, 2022 in 2024, **Petra Svetino** in **Damijana Stepančiča**, ter ustvarjalke, uvrščene na častno listo IBBY 2024 – **Anjo Štefan**, **Mašo P. Žmitek** in **Matejo Seliškar Kenda**. Z njimi se je med drugim pogovarjala o literarnih nagradah in promociji, ki pride z njimi, kaj jim pomenijo ter kako gledajo na stanje slovenske mladinske književnosti.

Konferenca se je na veselje gostiteljev in slušateljev zaključila s prihodom nepričakovanega gosta, belgijskega pisatelja **Barta Moeyaerta**, ki je leta 2019 prejel prestižno nagrado Astrid Lindgren, že štirikrat, tudi letos, pa je bil med finalisti za Andersenovo nagrado. Slovenskim ustvarjalcem se je pridružil na odru, kjer je med drugim povedal, da je odlična osnova za dober prevod vez med avtorjem in prevajalcem, ki se ustvari, če prevajalec razume in ujame avtorjev smisel za humor in poetiko njegovega jezika. Ta se je zagotovo ustvarila med njim in prevajalko **Matejo Seliškar Kenda**, saj se je slednja na častno listo IBBY 2024 uvrstila prav s prevodom Moeyaertovega dela *Bratje* (KUD Sodobnost International, 2021).

Konferenca je potekala v angleščini, dva prispevka sta bila v italijanščini, besedila predstavitev in kratkih povzetkov ob okroglih mizah pa v angleščini in/ali italijanščini.

Dogajanje je moderiral **Boštjan Gorenc - Pižama**, ki se mu je s tolmačenjem iz angleščine v italijanščino pridružila **Arianna Posega**.

Pred začetkom, med odmori ter po zaključku konference so se vrteli različni kratki filmi: nominiranci za IBBY častne liste leta 2020, 2022 in 2024, nominiranca za Andersenovo nagrado 2020, 2022, 2024, kratki film o Bralni znački, kratki film Kinodvora in Maše P. Žmitek ter film Čitalnica/Bee Curious Javne agencije za knjigo. Med odmori so bila na stojnicah udeležencem na voljo promocijska gradiva sodelujočih institucij.

Konferenca je povezala strokovno publiko z različnih koncev sveta. Slušateljem iz Italije so se pridružili gostje iz Bolgarije, Slovaške, Švedske, Švice, Armenije, Gane, Indije, Kitajske, Koreje, Mehike, Mongolije in ZDA.

Izbrani govori, predstavitve in povzetki, predstavljeni na konferenci, bodo objavljeni na spletni strani Bralne značke. Prav tako bo nekatere prispevke mogoče poslušati v slovenščini v živo na njihovem osrednjem simpoziju, ki vsako leto poteka v okviru Slovenskega knjižnega sejma in bo tokrat posvečen prav dogajanju na konferenci v Bologni.